

ONTWERPEN MET BLIK OP

DE ESSENTIE VAN GOED ONTWERP

ARCHITECTUUR
BOUWTECHNIEK
CIVIELE TECHNIEK

ALFRED MEIJERS

OMGEVINGSVARIABLEN

'DE ESSENTIE VAN GOED ONTWERP'

—MET BLIK OP OMGEVINGSVARIABLEN—

COLOFON

Auteursrecht © 2024 door Alfred Meijers

Auteur: Alfred Meijers

Gedrukt door: Pumbo.nl

Omslagontwerp: Alfred Meijers

Opmaakontwerp: Alfred Meijers

ISBN: 978-94-6481-910-6

NUR-CODE: 648, 656, 955, 956

THEMA-CODE: ARC013000, ARC004000

Website: <https://www.facadepollution.com/>

E-mail: design.challengebook@icloud.com

Alle rechten voorbehouden. Geen enkel deel van deze publicatie mag worden gereproduceerd, opgeslagen in een gegevensopslagsysteem, of verzonden, in welke vorm of op welke manier dan ook, elektronisch, mechanisch, fotokopiëren, opnemen, of anderszins, zonder de voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever.

Sleutelwoorden:

vormgeving, gevelreiniging, gevelontwerp, uitgever, ontwerp, ontwerpen, vervuiling, bouwtechniek, architectuur, civiele techniek

Design, facade, façade design, soiling, building engineering, architectural design, engineering design, structural engineering

Moeten we ontwerpen van gevels niet
vanuit een andere invalshoek benaderen?

De auteur, Alfred Meijers, vindt van wel.

De 'essentie van goed ontwerp', zoals hij die ziet, ligt in het voorkomen van ongewenste vormen van vervuiling, met name die extra opvallen op gevels, bruggen en viaducten. Bovendien ontsieren deze objecten de publieke ruimte en worden eigenaren voortijdig geconfronteerd met extra kosten. Wat ligt hieraan ten grondslag, en waarom heeft het waarnemen van deze vervuiling binnen de ontwerp- en uitvoeringsdisciplines niet eerder tot kritische vragen geleid in Nederland en buitenland?

Deze kwestie vormde voor de auteur de aanleiding om dit onderwerp onder de aandacht te brengen. Hij verzamelde hiervoor tal van praktijkvoorbeelden. Aan de hand van deze voorbeelden bespreekt hij mogelijke oorzaken en ontwerp oplossingen. Tegelijkertijd krijgt de lezer inzicht in de dilemma's waarmee ontwerpers worden geconfronteerd. Volgens de auteur vormt preventief ontwerpen overigens geen beperking van de ontwerpvrijheid — hij ziet het juist als een uitdaging die tot onverwachte, fraaie vormgeving kan leiden.

Dit boek biedt:

Studenten architectuur, bouwtechniek en civiele techniek ...

een vroege kennismaking met basale ontwerpinzichten.

Professionals in de bouwwereld ...

een opfrissing van mogelijk weggezakte inzichten.

Geïnteresseerden in architectuur ...

een inkijkje in het ontwerpproces en in de dilemma's van ontwerpkeuzes.

Naar Website:

Auteur Alfred Meijers is architect en voormalig hoofd docent architectuur en bouwkunde aan een hogeschool.

E-mail mij:

MET EEN ANDERE KIJK
OP GEVELS

ONDERWERPEN BOEK

DEEL 1: 'EEN KIJK OP VERARMENDE GEVELS'

- H1 INLEIDING TOT VERVUILING
- H2 OVER REGENWATER EN RANDEN
- H3 VOCHT: OPDRINGEND
- H4 WINDGEDREVEN REGEN

DEEL 2: 'OVER GEVELS EN OMGEVING'

- H1 DE KLEINE VUILBRONNEN
- H2 BOVENVLAKKEN, HORIZONTAAL
- H3 VERTICALE OPPERVLAGGEN
- H4 ONDERVLAKKEN, HORIZONTAAL
- H5 SCHUINE OPPERVLAGGEN: BOVEN EN ONDER

DEEL 3: 'EEN KIJK OP GEVELOPENINGEN'

- H1 RONDOM GEVELOPENINGEN
- H2 KOZIJNEN IN HET VLAK
- H3 EEN INKIJK IN DIEPE GEVELOPENINGEN
- H4 GEVELS EN UITBOUWEN
- H5 RONDOM WATERSLAGEN
- H6 RONDOM SPUWERS

NAWOORD

GEDETAILLEERDE INHOUDSOPGAVE

LITERATUUROVERZICHT

EEN ONOPGEMERKT VERSCHIJNSEL

Tijdens mijn reizen, zowel binnen als buiten Nederland, viel het me op dat de vervuiling van gevels overal dezelfde kenmerken vertoonde — of het nu ging om gebouwen, civieltechnische kunstwerken of anonieme objecten in de openbare ruimte. Kennelijk ontbreekt er overal een cruciale factor, want, zoals in dit boek zal blijken, had een groot deel van deze extreme vervuiling voorkomen kunnen worden. Dit verschijnsel riep bij mij de vraag op wat hier precies achter stak.

Bij het navragen hierover kreeg ik steevast slechts een fronsend vraagteken als reactie: men stond er kennelijk simpelweg niet bij stil. Deze ervaring inspireerde me om een collegereeks aan dit onderwerp te wijden. De studenten toonden aanvankelijk nog twijfel over het belang van het onderwerp, maar dat veranderde zodra zij bewuster om zich heen gingen kijken. Sommigen merkten zelfs op: "Zodra je erop gaat letten, kun je het niet meer negeren."

Wat maakt vervuiling tot een probleem?

Men zou kunnen zeggen: "Gebouwen en civiele constructies vervuilen nu eenmaal, dus wat maakt het uit?" Dit gaat echter alleen op in droge omstandigheden, waar vuil zich gelijkmatig ophoopt op oppervlakken. In natte streken daarentegen zijn regen en wind de grote verstoorders. Hoe onregelmatiger en heviger hun invloed, hoe storender de visuele impact.

En hiermee komen we bij de kern van het probleem: het onvoldoende bewust zijn van de impact van wind en regen op gevels en andere zichtbare oppervlakken. Windkracht in combinatie met regenwater kan voor bepaalde gevelafwerkingen zelfs funest zijn. Dit is zeker geen open deur, want zoals in dit boek duidelijk zal worden, kunnen de gevolgen ingrijpend zijn.

Want als de ambitie om te veranderen ontbreekt, blijft alleen het ironische advies van Frank Lloyd Wright over:

"Een dokter kan zijn fouten begraven, maar een architect kan zijn klanten alleen adviseren om wijnstokken te planten."

Al een andere
kijk op gevels
ontwerpen?

HOE DIT BOEK TE LEZEN?

Appèl aan studenten en ontwerpers

Een ontwerp is meer dan vorm alleen. Elk gebouw, elke brug en elke gevel staat bloot aan weer en tijd. Daarom adviseer ik studenten en ontwerpers: kijk bewuster om je heen. Zie de sporen van regen en wind en vraag je af — had dit voorkomen kunnen worden?

Preventief ontwerpen is geen beperking, maar juist een kans. Door weersinvloeden slim mee te nemen, ontstaat een gebouwde omgeving die mooier veroudert, minder onderhoud vraagt en de publieke ruimte verrijkt.

Dit boek laat zien hoe gerichte ontwerpmaatregelen vervuiling beperken en de esthetische kwaliteit behouden. Met praktijkvoorbeelden wordt duidelijk hoe relatief eenvoudige ingrepen een grote impact kunnen hebben.

Voor studenten biedt het boek een kennismaking met de basisprincipes van goed ontwerp — liefst al aan het begin van hun studie. De praktijkvoorbeelden laten zien dat ontwerpen op papier schoon en fraai lijken, maar na realisatie vaak vervallen tot een bedenkelijke staat. Een goed ontwerp gaat verder dan de uiterlijke vorm — het vraagt om goed vormgegeven details. Ook na de realisatie moet het ontwerp overeind blijven.

Dit is geen standaardleerboek, maar een uitnodiging tot reflectie en discussie — precies zoals dat ook tijdens het ontwerpproces zou moeten gebeuren. Daarom bespreekt het boek zowel eenvoudige casussen die helder uit te leggen zijn, als situaties die juist twijfel oproepen en vragen openlaten. Niet alles is dichtgetimmerd, want dat is de realiteit van ontwerpen.

Hopelijk draagt dit boek bij aan het vergroten van dat basale inzicht. Studenten kunnen specifieke delen lezen voorafgaand aan bepaalde fasen van hun studie. Hoe dat werkt, staat uitgelegd in een aparte docentenhandleiding.

Laten we hopen dat dit boek bijdraagt aan een groter bewustzijn bij ontwerpers.

INPASSEN IN COLLEGES

Het boek richt zich niet specifiek op technisch detailleren, maar op het belang van analyse voorafgaand aan het ontwerpen en uitwerken van gevels, daken, bruggen en viaducten.

De resultaten van deze analyse bepalen uiteindelijk de detaillering van de onderdelen. Het samenspel van wind en regenwaterstromen staat centraal.

De inhoud kan deel zijn van bestaande courses. Colleges zijn niet noodzakelijk; de korte teksten en casussen stimuleren tot lezen, zelfstandig nadenken, hopelijk tot discussie en verdieping.

Vervolgens zouden de studenten, na het lezen van een actueel onderwerp, de opgedane inzichten moeten toepassen in hun projecten en erop getoetste

EEN ANDERE KIJK OP GEVELS?

Bedankt voor uw interesse.

Alfred Meijers, januari, 2025

Mocht u geïnteresseerd zijn, neemt u contact met mij.

Het is nogmaals opgemerkt: een docentenhandleiding is beschikbaar.

Indien gewenst, kom ik graag voor een gastcollege over het onderwerp.

Mail naar:

design.challengebook@icloud.com

